

SÄVSJÖ KOMMUN
kommun@savsjö.se

2024-06-18

1 (16)

Dnr- SI 2024:2180

Beslut

efter planerad kvalitetsgranskning vid
Vallsjöskolan i Sävsjö kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning på *Vallsjöskolan* avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. Kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de kursplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen.

Namnbyte

Den 1 juli 2023 genomförde Skolinspektionen ett namnbyte från *regelbunden* kvalitetsgranskning till *planerad* kvalitetsgranskning. Detta påverkar ingenting vad gäller granskningens innehåll och genomförande.

Läsanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fyra områden. Inom varje område bedöms om skolan uppfyller Skolinspektionens kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas och visar på vilka punkter. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av skolan. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen någon redovisning men kan ge framåtsyftande kommentarer i beslutet.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att kvalitetskriterierna uppfylls vid *Vallsjöskolan* i följande utsträckning:

Rektors ledarskap

Rektorn leder och styr i hög utsträckning skolans utveckling.

Undervisning

Undervisningen främjar i hög utsträckning elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden.

Trygghet och studiero

Skolan arbetar i hög utsträckning så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete.

Bedömning och betygssättning

Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i omdömen och betyg ges i flera delar, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver se till att lärarna regelbundet kvalitetssäkrar sina omdömen och betyg i samtliga ämnen samt att lärarna använder olika metoder för att göra likvärdiga bedömningar.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den **24 januari 2025** redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena.

Redovisningen skickas via e-post, till skolinspektionen.lund@skolinspektionen.se, eller per post till, Skolinspektionen, Box 156, 221 00 Lund. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr 2024:2180) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömning

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömning för respektive område.

Rektors ledarskap

Författningsstöd

1 kap. 5 §, 2 kap. 9-10 och 34 §§, 4 kap. 4-7 §§ skollagen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Skolans uppdrag, Varje skolas utveckling, 2.1 Normer och värden, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn på *Vallsjöskolan* leder och styr i hög utsträckning skolans utveckling.

Rektorns uppföljning och analys

Granskningen visar att rektorn utifrån ett brett underlag skaffar sig en god nulägesbild av skolans kunskapsresultat, undervisningens kvalitet och att värdegrundsarbetet integreras i undervisningen. Av insänd dokumentation och intervjuer med rektorn och personal framgår att rektorn genomför uppföljnings- och analysarbetet dels fortlöpande tillsammans med skolans personal på skolans mötesforum, dels sammanfattande analyser i slutet av terminer och läsår. Uppföljnings- och analysarbetet omfattar även genomförandet av undervisningen. Genom omdömen och ämnesbetyg, screeningsresultat samt resultat och betyg från nationella ämnesprov följer rektorn upp elevernas kunskapsresultat. Rektorn följer upp undervisningens genomförande och elevernas upplevelse av skolan genom lärarnas pedagogiska planering, elevenkäter och diskussioner om undervisningen på möten med elevhälsan, arbetslagen och elevrådet. Värdegrundsarbetet följer rektorn upp bland annat via huvudmannens årliga elevenkät, en särskild trygghetsenkät till årskurs 5, kränkingsanmälningar, sitt deltagande på elevrådsmöten och personalmöten. Rektorn analyserar det sammantagna underlaget, både resultat och undervisningen. Gällande kunskapsresultat konstaterar rektorn bland att skolan har en stor andel flerspråkiga elever som behöver utveckla sin svenska. Skolan deltar i ett treårigt projekt med Skolverket om nyanländas och flerspråkiga elevers lärande. De har gjort ordtester och analyserat dessa i årskurs 2–6 och sett att främst, men inte enbart, flerspråkiga elever behöver träna upp sitt ordförråd och lära sig både ett skolspråk och ett vardagsspråk. Skolan har tidigare arbetat med att höja elevernas läsförståelse, men mot bakgrund av ordtesterna i årskurs 2–6 beslutade rektorn att återuppta det utvecklingsarbetet. Vad gäller värdegrundsarbetet visar analysen att skolan har ett välfungerande arbete med ett månatligt tema angående diskriminering och kränkande behandling och att lärarna därutöver tar upp frågor på förekommen anledning. I en klass där det har förekommit kränkningar och dåligt språkbruk har rektorn satt in olika insatser. I fråga om undervisningen ser rektorn bland annat att arbetet med att utöka elevernas språk genom ord- och begreppsförståelsen har påverkat hela utformningen av undervisningen på skolan såtillvida att lärarna har ett medvetet och konsekvent arbete med ord och begrepp. Rektorn ser även att lärarnas synsätt har förändrats då de numera ser flerspråkigheten som en tillgång och har blivit bättre på att ta tillvara de kunskaper eleverna har med sig i arbetet. En förklaring till att arbetet med elevernas ord- och begreppsförståelse har integrerats i undervisningen är, enligt rektorn, att hen medvetet valt att ha sju processledare som träffas varje vecka just för att arbetet ska implementeras på bred front.

Utvecklingsåtgärder och resursfördelning

Granskningen visar vidare att rektorn utifrån analysen genomför nödvändiga utvecklingsåtgärder och fattar beslut om hur resurser ska fördelas för att bäst möta de behov som finns på skolan. Av insänd dokumentation och av intervjuer med rektorn och personal framgår att rektorn ser till att lärarna arbetar i enlighet med en modell för läsning i utvecklingsarbetet med ord- och begreppsförståelsen på lågstadiet. Den innebär att lärarna arbetar med högläsning och uppmärksammar språkets uppbyggnad i undervisningen för att öka språkförståelsen. På mellanstadiet består skolans utvecklingsinsats i projektet av att lärarna förbereder eleverna på texter genom samtal om ämnesspecifika ord och begrepp i texten. Vidare stannar lärarna upp under den gemensamma högläsningen för att diskutera betydelser, repetera ord och låta eleverna skriva förklaringar. De har även ordläxor. Skolans utvecklingsarbete för att öka läsförståelsen på lågstadiet innebär att lärarna erbjuder färdigt material med läslistor och läxhjälp på resurstid som protokollförs med stöd av studiehandledare och speciallärare. Rektorn har även sett till att lärarna ökar tiden för läsning enskilt och i par, och i flera ämnen schemaläggs arbetet med läsförståelsen. På mellanstadiet består arbetet med läsutveckling av bland annat regelbunden högläsning, nivåanpassade böcker till eleverna och att eleverna skriver bokrecensioner. Rektorns resursfördelning innebär exempelvis ökad budget för bokinköp, i form av skönlitteratur, till arbetet med elevernas läsning. Resursfördelningen består även av riktade personalresurser i form av en assistent till en klass där det förekommit kränkningar och dåligt språkbruk. Vidare har skolkuratoren observerat och arbetat förebyggande med klassen. Rektorn har även sett behov av att omorganisera klassens idrottsundervisning i tre nya grupper.

Ledning och organisation

Granskningen visar att rektorn organiserar och leder det pedagogiska arbetet med fokus på kunskaps- och värdegrundsuppdraget, så att lärarna får förutsättningar för kollegial samverkan, samt ser till att skolans arbets- och förhållningssätt tillämpas av personalen. Av insänd dokumentation och av intervjuer med rektorn och personal framgår att skolan har arbetslag organiserade efter stadium. Därutöver har skolan ett trelärarsystem per årskurs, de så kallade lilla arbetslagen. Arbetslagen ansvarar för att genomföra, utvärdera och planera undervisningen och värdegrundsarbetet, och det mest handfasta delen av det arbetet sker i de små arbetslagen. Representanter från arbetslagen ingår i skolans ledningsgrupp som träffas på veckobasis. Det kollegiala lärandet om flerspråkiga elevers lärande bedrivs i respektive arbetslag under ledning av processledare från arbetslagen som utbildas genom Skolverket. Rektorn leder och följer upp det kollegiala arbetet samt att arbets- och förhållningssätt är tydliga och används genom att själv delta på arbetslagsmöten eller genom arbetslagens representanter, processledarna och minnesanteckningar. Ett exempel på ett sådant

arbetssätt är skolans fokusområde innevarande läsår att öka samverkan mellan skolans stadier och verksamheter i syfte att få en gemensam ”vi”-känsla hos personalen. Rektorn ser bland annat att personalen numera tar ett gemensamt ansvar för alla elever och avslutar därför det utvecklingsarbetet. Vidare ser rektorn till att obehöriga lärare kontinuerligt får stöd av sin närmaste behöriga kollega.

Jämställdhetsarbete

Granskningen visar att rektorn leder ett medvetet jämställdhetsarbete på skolan. Av insänd dokumentation och intervjuer med rektorn och personal framgår att rektorn följer upp kunskapsresultat och enkätresultat utifrån kön. Rektorn konstaterar att ett mönster de ser över tid dels är pojkars generellt lägre måluppfyllelse, dels att pojkar läser mindre än flickor. Pojkars generellt lägre måluppfyllelse finns även i kommunen i stort varför huvudmannen under flera år arbetat med att höja måluppfyllelsen för pojkarna. Huvudmannen har bland annat sett till att skillnader i kunskapsresultat har analyserats och tydliggjorts och att kollegiala samtal kontinuerligt har förts om hur lärarna kan göra undervisningen mer tilltalande för pojkar. För att bejaka pojkars lust och motivation till läsning på skolan har rektorn och lärarna sett till att bokinköpen och arbetet med läsning inkluderar de intressen som pojkar har. Rektorn säkerställer i det fortlöpande uppföljningsarbetet att lärarna kollegialt diskuterar, och har en medvetenhet om, att flickor och pojkar ska ges lika förutsättningar i undervisningen. Skolan har tidigare arbetat med jämställdhet i klassrummet och representation av kön i läromedel och rektorn ser att lärarna har en medvetenhet om och fortsatt arbetar för att pojkar och flickor ska få ta lika mycket plats i klassrummet och använder arbetssätt och böcker som ska tilltala både pojkar och flickor. Inom ramen för skolans värdegrundsarbete arbetar lärarna enligt ett årshjul med diskrimineringsgrunderna, varav kön är en. Rektorn ser även till att riktade insatser görs vid behov. Till exempel har skolkuratorn och skolsköterskan arbetat med pojkar som haft ett dåligt språkbruk mot flickor.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom bedömningsområdet.

Undervisning

Författningsstöd

1 kap. 4 §, 3 kap. 2 och 5 §§, 4 kap. 9 § skollagen

5 kap. 2 § skolförordningen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Rättigheter och skyldigheter, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 5 Kursplaner

Skolinspektionen bedömer följande: Undervisningen främjar i hög utsträckning elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden.

Målfokus, variation och aktivt lärarstöd

Granskningen visar att undervisningen är strukturerad på ett sätt som gör att lektionerna har ett sammanhängande upplägg där syfte och mål tydliggörs. Av intervjuer och lektionsobservationer framgår att undervisningen har en tydlig struktur och uttryckliga mål under hela lektionen. Målen tydliggörs inledningsvis på lektioner med både muntliga och skriftliga instruktioner på tavlan om vad dagen och lektioner kommer att innehålla. Lärarna arbetar med korta och intresseväckande genomgångar i inledningen på lektionerna för att engagera eleverna. Det kan exempelvis innebära att inleda första lektionen på morgonen med enskild läsning eller högläsning. Målen förtydligas även fortlöpande under arbetets gång på lektioner och under arbetsområden. Lärarna bryter ner och förklarar målen för att det ska vara tydligt för eleverna hur och varför de ska göra olika uppgifter. Lektionerna avslutas oftast med en gemensam samling där läraren och eleverna talar om vad de gjort under lektionen i förhållande till målen.

Vidare visar granskningen att undervisningen är varierad och att lärarna ger eleverna stöd så att de förstår uppgifterna och kan bibehålla sitt engagemang. Det framgår av intervjuer, lektionsobservationer och insänd dokumentation att lärarna skapar variation i undervisningen genom att varva olika moment och aktiviteter. Till exempel lärarledd genomgång, klassrumsdiskussion och arbete enskilt, i par eller grupp. Eleverna får skriva, diskutera, lyssna och läsa om vartannat. Vidare ger lärarna eleverna ett aktivt lärarstöd genom genomgångarna då lärarna exempelvis är tydliga med och förklarar aktuella ord och begrepps innebörd. Lärarna ger instruktioner i helklass och när eleverna arbetar går lärarna runt till både elever som räcker upp handen och till elever som inte gör det. Lärarna prioriterar då de elever som de vet behöver mest stöd för att komma igång med uppgifter. Lärarna svarar på elevernas frågor, ställer följdfrågor och framåtsyftande frågor till dem. Vidare visar och berättar lärarna för eleverna enskilt, i par eller grupp hur de ska göra. Vid behov stannar lärarna upp lektionen för att i helklass påminna, visa och förklara för eleverna hur de ska göra och varför.

Motivation, utmaningar och anpassningar

Granskningen visar att lärarna arbetar medvetet för att stärka elevernas motivation och självförtroende. Av intervjuer och lektionsobservationer framgår att lärarna arbetar på flera sätt med att motivera och uppmuntra eleverna och stärka deras tro på att de kan lära sig och utvecklas. Lärarna motiverar eleverna genom att försöka prata med och berömma det positiva i varje elevs arbete på lektionerna och genom att låta dem göra val av hur de vill arbeta, både enskilt och i grupp. Lärarna hör av sig till vårdnadshavare när eleven eller klassen lyckats med något oväntat, eller särskilt bra, och berömmar deras arbete, för att därigenom motivera dem. Vidare uppmuntrar lärarna eleverna och stärker deras självförtroende genom att lyfta fram och visa upp elevers arbete inför klassen och tala om hur och varför det är bra. Lärarna förmedlar höga förväntningar på eleverna genom att exempelvis i arbetet med att utveckla deras ord- och begreppsförståelse och läsning undvika att förenkla texter och istället förklara dem på olika sätt.

Granskningen visar vidare att undervisningen är anpassad för att stödja och utmana eleverna efter deras förutsättningar och behov. Det framgår av intervjuer och lektionsobservationer att lärarna anpassar undervisningen efter klassernas och elevernas skilda förutsättningar. Det sker främst genom uppgifter som kan lösas med olika komplexitet. När eleverna arbetar med samma uppgift anpassar lärarna sina krav därefter, exempelvis ifråga om stöd av läraren kontra självständighet. Elever som blir klara snabbt utmanar lärarna genom följdfrågor för att få elever att fördjupa och vidareutveckla sitt arbete eller genom att ge dem svårare uppgifter. Vidare utmanar lärarna eleverna genom arbetet i par och grupper vars konstellationer lärarna arrangerar för att eleverna ska kunna sporra varandra. Lärarna nyttjar även trelärarsystemet genom att när de är två lärare, vilket de ofta är, dela upp eleverna mellan sig för att kunna stödja och utmana dem.

Elevernas delaktighet i undervisningen

Granskningen visar att eleverna regelbundet ges möjlighet att på olika sätt reflektera över sitt eget lärande och över uppgifter utan ett givet svar. Av lektionsobservationer och intervjuer med lärare och elever framgår att lärarna arbetar medvetet med att eleverna ska få reflektera över och därmed få syn på sitt eget lärande. Lärarna gör det genom återkommande inslag där de visar eleverna äldre arbeten de gjort, och brev de skrivit till sig själva, och så får eleverna sätta ord på hur de tycker att de har utvecklats. Elevers reflektioner om sin läroprocess är dessutom utgångspunkten i utvecklingssamtalen. Uppgifter utan ett givet svar, av reflekterande och hypotetisk karaktär, är ett självklart inslag i undervisningen. Eleverna får till exempel använda sin inlevelseförmåga och fantasi för att skriva dialoger till bilder, skriva prosa eller poesi utifrån givna ord samt föreställa sig hur en skönlitterär berättelse slutar.

Vidare visar granskningen att eleverna får vara med och påverka undervisningens upplägg och utvärdera den tillsammans med lärarna. Det framgår av intervjuer och lektionsobservationer att eleverna medverkar såväl i att utforma undervisningens innehåll och form som dess utvärdering. Elevernas delaktighet i undervisningens upplägg sker genom lärarnas relationella arbete med eleverna och genom deras kartläggning av elevernas förkunskaper om aktuella arbetsområden. Lärarna bejakar även elevernas intressen och låter dem göra uttryckliga val i fråga om främst innehåll, då de ofta själva utformar inriktningen på vad de ska arbeta med i uppgifterna. Eleverna får också tycka till om redovisningsformer och i vilken ordning de vill arbeta med olika arbetsområden. Elevernas delaktighet i undervisningen i form av utvärdering sker återkommande när de i slutet av lektioner eller arbetsområden får säga hur de tycker att arbetet har gått. Det sker genom att eleverna visar med tummen eller muntligt genom att eleverna får säga vad de tyckt på frågor från läraren och sedan motivera sina svar. Lärarna är noga med att inte nöja sig med vad eleverna tycker utan också tar reda på varför, så att de kan beakta det i sin fortsatta planering.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom bedömningsområdet.

Trygghet och studiero

Författningsstöd

3 kap. 2 §, 5 kap. 3 och 5 §§, 6 kap. 6-7 §§ skollagen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Grundläggande värden, Förståelse och medmänsklighet, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Skolan arbetar i hög utsträckning så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete.

Arbete för studiero

Granskningen visar att det på skolan bedrivs ett samlat och riktat arbete för att skapa och bibehålla studiero. Det framkommer i insänd dokumentation, intervjuer och lektionsobservationer att skolans arbete med studiero omfattar både främjande och åtgärdande insatser. Elevernas upplevelse av studiero kartläggs genom huvudmannens elevenkäter som varje klass genomför årligen. Vidare är frågor om studiero ett återkommande tema i olika mötesforum, som på elevhälsans möten med arbetslaget och elevrådet där rektorn deltar. Slutsatserna från dessa diskussioner och analyser

ligger sedan till grund för det främjande och åtgärdande arbetet för studiero. Eleverna är delaktiga i arbetet med studiero genom att exempelvis årligen vara med och formulera klassens mål. Arbetsro är det enskilt vanligaste klassmålet som eleverna vill ha. Arbetet består främst av återkommande diskussioner med klasserna om vad arbetsro innebär i olika situationer och varför. Diskussionerna är ett kontinuerligt ämne i stora och lilla arbetslaget och leder till att lärarna har en samsyn i arbetet med gemensamma förhållningssätt i arbetet med studiero. Skolans främjande arbete för studiero innefattar också att lärarna arbetar med lektionsstruktur så att eleverna hela tiden vet vad de ska göra. Lärarna arbetar även främjande med bestämda placeringar och med så kallade stoppljus på tavlan för att markera vilken ljudnivå det ska vara i klassrummet. Till de riktade insatserna för studieron hör resurspersonal som sätts in i klasser där det i perioder behövs mer stöd. Vid de tillfällen studieron brister vidtar lärarna relevanta åtgärder som ger effekt. Det kan exempelvis handla om att lärarna markerar att ljudnivån är för hög genom att de klappar händerna när det börjar bli högljutt och eleverna klappar efter och tystnar, eller att de tar elever åt sidan och pratar med dem.

Arbete för trygghet

Granskningen visar vidare att skolans personal arbetar systematiskt med att ta reda på elevernas upplevelse av trygghet och arbetar såväl åtgärdande som förebyggande och främjande för att se till att eleverna är trygga. Det framgår av inskickad dokumentation och intervjuer att elevernas upplevelse av tryggheten på skolan årligen kartläggs med huvudmannens elevenkät, en särskild trygghetsenkät till årskurs 5, samt genom analys av kränkingsanmälningar. Därutöver används diskussioner i elevrådet samt på elevhälsomötena och arbetslagsmötena som underlag i skolans trygghetsarbete. Resultaten visar att eleverna sammantaget upplever att skolan är en trygg plats. Enstaka elever upplever emellertid att specifika platser på skolan kan vara mindre trygga. Samtal förs därför årligen om elevernas trygghet genom återkoppling av resultaten till elevrådet och klasserna. Rastvärdarnas och lärarnas arbete anpassas därefter i det åtgärdande arbetet. Till exempel har fotbollsplanen och omklädningsrummen varit föremål för detta med ökad respektive konsekvent vuxennärvaro mot bakgrund av elevernas svar. I perioder kan det vara oroligt i klasser vilket föranlett åtgärdande insatser från skolkuratoren och skolsköterskan. Till skolans främjande trygghetsarbete hör skolans ordningsregler, organiserade rastaktiviteter några gånger i veckan, utbildning om trygghet på nätet i årskurs 4 och att skolan har en fadderverksamhet mellan stadierna på återkommande temadagar och temaveckor. Målet är att eleverna ska lära känna varandra, känna samhörighet och bli trygga på skolan. Utöver detta framgår att skolans personal har ett gemensamt förhållningssätt i trygghetsarbetet. Som ett led i fokusområdet med samverkan mellan verksamheter

har personalen fått en relation till fler än det egna arbetslagets elever samt en helhetsbild och bättre förståelse av elevernas hela skoldag och hur olika delar påverkar eleven, exempelvis rörande mående och trygghet.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom bedömningsområdet.

Bedömning och betygssättning

Författningsstöd

1 kap. 9 §, 3 kap. 14 §, 10 kap. 20 a § skollagen

9 kap. 20 och 22 b §§ skolförordningen

Lgr22, 2.2 Kunskaper, 2.7 Bedömning och betyg

Skolinspektionen bedömer följande: Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i omdömen och betyg ges i flera delar, men utvecklingsområden finns.

Analys och diskussion av omdömen och betyg

Granskningen visar att rektorn följer upp och analyserar omdömen och betyg från ett likvärdighetsperspektiv. Av insänd dokumentation och intervjuer med rektorn och personal framgår att rektorn följer upp och granskar eventuella skillnader i omdömen och betyg mellan olika årskurser, ämnen och grupper, exempelvis i förhållande till resultat från screeningar, de nationella proven och bedömningsstöden. Uppföljningar av omdömen sker regelbundet enligt ett årshjul med skolans olika screeningstest och vid varje termins summering av elevernas måluppfyllelse. Uppföljningen av betyg sker samband med de nationella ämnesproven och betygssättningen. Rektorn tar då del av lärarnas slutsatser av sina egna och arbetslagens bedömningar och betygssättning och gör även en egen analys av resultaten utifrån ett likvärdighetsperspektiv. Vidare ser rektorn över och granskar eventuella avvikelser mellan betyg och resultat från de nationella ämnesproven. De skillnader rektorn sett rör främst betygsresultat mellan ämnen. Rektorn har de senaste läsåren sett betygsskillnader mellan de praktiskt-estetiska ämnena i jämförelse med de naturorienterade- och samhällsorienterade ämnena, såtillvida att de förstnämnda generellt hade högre betyg. Rektorn hade därför en dialog med lärarna och kom fram till att det berodde på att flera av de flerspråkiga eleverna haft svårare för de mer begreppstunga naturorienterade- och samhällsorienterade ämnena och tvärtom lättare för de praktiskt-estetiska ämnena. Ett undantag var emellertid idrottsämnet där måluppfyllelsen varit något lägre än andra praktiskt-estetiska ämnen. Rektorns förklaring, efter samtal med lärarna, är att

det då har handlat om elever som nyligen har börjat simträna och därför inte har klarat simkunnigheten, vilket påverkat betyget.

Förutsättningar för kvalitetssäkring av omdömen och betyg

Granskningen visar emellertid att rektorn inte försäkrar sig om att lärarna regelbundet kvalitetssäkrar sina omdömen och betyg i samtliga ämnen. Det framgår av inskickad dokumentation och intervjuer med rektor, lärare och elevhälsopersonal att rektorn visserligen ger lärarna möjligheter att regelbundet kvalitetssäkra sina omdömen och betyg i svenska, svenska som andraspråk, engelska och matematik, men att hen inte försäkrar sig om att lärarna regelbundet diskuterar och kvalitetssäkrar sina bedömningar i övriga ämnen. De återkommande forumen för samtal om och gemensam bedömning är regelbundna träffar i samband med de tre screeningtesterna i svenska och matematik och elevkonferenser. Betygssättning diskuteras på träffar inför betygssättningen. Rektorn uppger att lärarna har möjlighet till mer informella diskussioner om bedömningar på arbetslagsmöten och under den gemensamma planeringstiden. Diskussionerna sker främst inom arbetslagen, men även mellan dem för de lärare som är ensamma i sina ämnen i arbetslaget. Rektorn säkerställer att lärarna använder olika metoder för kvalitetssäkring i flera, men inte samtliga ämnen. Till exempel används Skolverkets obligatoriska bedömningsstöd i matematik, svenska, svenska som andraspråk och engelska, samt screeningtest i svenska och matematik för både lågstadiet och mellanstadiet. I årskurs 6 använder lärarna en kriteriematris i den digitala lärplattformen som ett sätt att säkerställa likvärdigheten i underlaget inför betygssättningen. Därutöver organiserar rektorn för sambedömning för lärarna i årskurs 3 och 6 av de nationella ämnesproven. Sambedömningen sker kollegialt med de lärare som undervisar i de aktuella ämnena i respektive stadium samt med specialpedagogen och specialläraren. De skriftliga delarna anonymiseras och sambedöms. Skolan har få obehöriga lärare och dessa får stöd i bedömningen genom kontinuerliga diskussioner i trelärarsystemet och arbetslaget under läsåret. I samband med betygssättning får de stöd av en legitimerad kollega och rektorn.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver se till att lärarna regelbundet kvalitetssäkrar sina omdömen och betyg i samtliga ämnen samt att lärarna använder olika metoder för att göra likvärdiga bedömningar.

Skolinspektionens granskning visar att rektorn försäkrar sig om att lärarna regelbundet kvalitetssäkrar sin bedömning och betygssättning, och använder olika metoder i det arbetet, i flera men inte i samtliga ämnen. Det riskerar att leda till att eleverna inte ges en rättvis och likvärdig bedömning.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn försäkrar sig om att lärarna regelbundenhet diskuterar bedömning och betygssättning i fler ämnen än matematik, svenska, svenska som andraspråk och engelska. För att se till att samverkan kring bedömningsfrågor genomförs och utgår från kursplanernas krav, forskning och beprövad erfarenhet kan rektorn se till att lärarna ges möjlighet att regelbundet arbeta med bedömning i samtliga ämnen. Vid behov kan rektorn, med huvudmannens stöd, förslagsvis organisera kollegial samverkan om bedömning och betygssättning med andra grundskolor. Rektorn behöver även förtydliga sina förväntningar på vilka metoder lärarna ska använda i likvärdighetsarbetet och med vilken frekvens. Forskning har identifierat några faktorer som har visat sig gynna god sambedömning. Ett sätt är när lärarna fokuserar på att analysera och diskutera konkreta elevexempel som representerar en stor bredd av prestationer och elever med olika bakgrund. Ett annat sätt är när det finns en tydlig agenda för själva sambedömningsituationen och ett tydligt ledarskap i sambedömningsgrupperna som håller ihop diskussionerna. Ytterligare ett sätt att stärka lärarnas likvärdighet är att fler lärare än de som genomför de nationella ämnesproven aktuellt år deltar i sambedömningar. Även avidentifierade prov tycks ha en återhållande effekt på avvikelsegraden. För att ge skolorna ytterligare stöd har Skolverket tagit fram bedömningsstöd, i fler ämnen än de som redan används på skolan, som lärare bör använda sig av, även om de inte är obligatoriska. Bedömningsstöden är en metod för skolan att se till att bedömningarna håller en likvärdig nivå med den nationella. Särskilt viktiga är bedömningsstöden i de ämnen som inte har nationella prov eller motsvarande.

På Skolinspektionens vägnar

X Jenny Fahlman

Beslutsfattare

Signerat av: Jenny Fahlman

X Fredrik Holmqvist

Föredragande

Signerat av: Fredrik Holmqvist

I handläggningen av ärendet har även utredare Ola Rydkvist medverkat.

Bilaga 1: Underlag för bedömning

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- Sex lektionsobservationer.
- Två gruppintervjuer med elever.
- Två gruppintervjuer med lärare.
- En gruppintervju med skolans elevhälsa.
- En intervju med rektor.
- Dokumentstudier. Dels de dokument som begärts in från huvudmannen och skolan, dels den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens tjänsteanteckning från besöket för faktakontroll.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska granska vid besök på skolenheter. Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden. Respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal punkter. Dessa punkter beskriver mer i detalj vad som ska utredas, för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder rektorn lärarnas utveckling av undervisningen och verkar för elevernas lika rätt till en god utbildning oavsett könstillhörighet? Inom detta område granskas hur rektor arbetar med uppföljning och analys, hur skolans arbete med jämställdhet bedrivs, samt hur rektorn leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden? I detta område granskas om undervisningen är målfokuserad, varierad och innehåller aktivt lärarstöd, om eleverna stimuleras och utmanas i undervisningen utifrån sina behov och förutsättningar, samt om eleverna görs delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning arbetar skolan så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete? I detta område granskas hur skolan arbetar för att skapa en lugn och trygg miljö där det råder studiero.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning ges lärarna förutsättningar att säkerställa likvärdighet i omdömen och betyg? I detta område granskas hur skolan arbetar med diskussion, analys och kvalitetssäkring i arbetet med omdömen och betyg.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida: www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter

Skolinspektionen besökte skolenheten den 15–17 maj 2024. Besöket genomfördes av Fredrik Holmqvist och Ola Rydkvist.

Vallsjöskolan är en kommunal grundskola med förskoleklass och årskurs 1–6, i Sävsjö kommun. Förskoleklassen ingår inte i denna granskning. Skolan led av en rektor och har 280 elever. Lärarna är indelade i arbetslag efter stadium och har ett trelärarsystem per årskurs.